

Temel Veteriner Anatomi ve Fizyoloji Kitabı

EDİTÖR

Prof. Dr. Osman YILMAZ

YAZAR

Dr. Öğr. Üyesi Yasemin ÜSTÜNDAĞ

2025

© Copyright 2025

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Yayınevi A.Ş.'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-625-375-593-5

Kitap Adı

Temel Veteriner Anatomi ve Fizyoloji Kitabı

Editör

Osman YILMAZ

ORCID iD: 0000-0001-7817-7576

Yazar

Yasemin ÜSTÜNDAĞ

ORCID iD: 0000-0002-8836-0371

Yayın Koordinatörü

Yasin DİLMEN

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Yayıncı Sertifika No

47518

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Bisac Code

MED089000

DOI

10.37609/akya.3767

Kütüphane Kimlik Kartı

Üstündağ, Yasemin.

Temel Veteriner Anatomi ve Fizyoloji Kitabı / Yasemin Üstündağ; ed. Osman Yılmaz.

Ankara : Akademisyen Yayınevi Kitabevi, 2025.

209 s. : tablo, şekil, grafik. ; 160x235 mm.

Kaynakça ve Sözlük var.

ISBN 9786253755935

GENEL DAĞITIM

Akademisyen YAYINEVİ A.Ş.

Halk Sokak 5 / A Yenışehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Anatomi, insan ya da hayvan vücudunun temel yapı ve şeklini inceleyen bilim dalıdır. Bir memeli, kanatlı ya da sucul hayvanın anatomisini ve fizyoloji bilmeden o canlı türün üzerinde bir eğitim ve araştırma yapmak mümkün değildir. “*Temel Veteriner Anatomi ve Fizyoloji Kitabı*” ile öğrencilere hayvan vücudunu temel anatomik yapıları ve onların çalışma prensiplerini öğretmek amacı ile yazılmıştır. Bu kitapta faklı hayvan türlerinin özel anatomik yapılarından ziyade evcil memeli ve kanatlı hayvan türlerin ortak anatomik yapıların sistematik anatomileri ve fizyolojileri üzerinde durulmuştur. Kitabın dili Türkçe olduğu için temel anatomide kullanılan Latince ve Grekçe kökenden gelen anatomik yapıların isimlerde parantez içerisinde verilmiştir.

Temel veteriner anatomi ve fizyoloji kitabı veteriner hekimliği eğitimi, veteriner tekniker ve teknisyenleri eğitimine devam eden öğrencilerin kaynak kitap olarak kullanmaları amacı ile tasarlanmıştır. Bununla beraber biyoloji ve zooloji alanında eğitimine devam eden öğrencileri içinde faydalı bir kaynak kitap olması hedeflenmiştir. Veteriner tekniker ve teknisyenleri sahada veteriner hekimlerin hayvanların dahili, harici ve üreme hastalıklarının tedavisi, onların korunmasında veteriner hekimler ile çalışan çok değerli sağlık profesyonelleridir. Bu nedenle kendi işlerini en iyi şekilde icra edebilmeleri için hayvanların temel anatomisi ve onların nasıl çalıştığı konusunda çok iyi bir eğitim ve öğretime sahip olmaları gerekir.

Temel Veteriner Anatomi ve Fizyoloji Kitabı insan ve hayvan vücudunu oluşturan anatomik yapıları oluşturan temel yapı taşlarından başlayarak, anatomik yapıları oluşturan hücre tipleri, doku tipleri, organlar ve sistemlerinden oluşan vücut organizasyonu içeren 16 bölüm bulunmaktadır. Kitabın ilk 4 bölümü öğrencilerin biyolojik bilgilerini aynı düzeye getirmek için canlının temel yapı taşları, hayvanların sınıflandırılması, hayvanlarda vücudun temel organizasyonu ve hücre, doku, organ ve sistemler hakkında genel bilgilerin kazandırılması hedeflenmiştir. Daha sonraki 12 bölümde hayvan vücudunu oluşturan sistemler anlatılmıştır. Her bölüm sonunda öğrenciler için kendilerini denemeleri için kısa soru örnekleri verilmiştir.

1983 yılında veteriner fakültesinde yüksek eğitime başlama ısrar ile teşvik eden bir yıl sonra vefat eden babam rahmetli Ömer Yılmaz’a, bana her zaman destek veren ve motivasyon kaynağım olan eşim Ferah G. Yılmaz ve oğlum Dr. Canberk Yılmaz’a sonsuz teşekkür ve şükranlarımı sunarım. Bu kitabın yazılmasında katkısı olan ve emek veren değerli akademisyen meslektaşım Dr. Öğr. Üyesi Yasemin Üstündağ ve Akademi Kitapevi Yetkililerine teşekkür ederim.

Temel Veteriner Anatomi ve Fizyoloji kitabının anatomi eğitimi alan öğrencilerimize ve okuyuculara faydalı olmasını dilerim.

1 Ekim 2025

Prof. Dr. Osman YILMAZ

İÇİNDEKİLER

Bölüm 1.	Canlı Vücudunun Temel Yapıtaşları.....	1
Bölüm 2.	Canlılarda Sınıflandırma ve İsimlendirme	7
Bölüm 3.	Canlıların Fonksiyonel Temel Birimi Hücre	13
Bölüm 4.	Hayvan Vücudunun Temel Organizasyonu.....	23
Bölüm 5.	Örtü Sistemi-Deri	35
Bölüm 6.	Pasif Hareket Sistemi: Kemik ve Eklemler.....	51
Bölüm 7.	Aktif Hareket Sistemi; Kaslar.....	67
Bölüm 8.	Kardiyovasküler Sistem: Kalp-Damar Sistemi	71
Bölüm 9.	Solunum Sistemi	91
Bölüm 10.	Lenfatik Sistem.....	99
Bölüm 11.	Sindirim Sistemi.....	105
Bölüm 12.	Üriner Sistem-İdrar Sistemi.....	125
Bölüm 13.	Üreme Sistemi-Genital sistem.....	137
Bölüm 14.	Sinir Sistemi.....	155
Bölüm 15.	Duyu Sistemi.....	167
Bölüm 16.	Endokrin Sistem.....	179
Kaynaklar	191	
Sözlük	193	

Kaynaklar

1. Akers RM, Denbow DM. Anatomy and physiology of domestic animals. Iowa: Blackwell; 2009.
2. Aspinall V, Cappello M. Introduction to Animal and Veterinary Anatomy and Physiology. 4th ed. Wallingford: CABI; 2019.
3. Bowden SJ. Introduction to veterinary anatomy and physiology workbook. Edinburgh: Elsevier; 2012.
4. Budras KD, Habel RE, Mülling CKW, Greenough PR. Bovine Anatomy: An Illustrated Text. 2nd ed. Stuttgart: Schlütersche; 2011.
5. Butler AB, Hodos W. Comparative vertebrate neuroanatomy: evolution and adaptation. 2nd ed. Hoboken: Wiley; 2005.
6. Colville TP, Bassert JM. Clinical anatomy and physiology for veterinary technicians. St. Louis: Elsevier; 2023.
7. Colville TP, Bassert JM. Clinical Anatomy and Physiology for Veterinary Technicians. 3rd ed. St. Louis: Mosby (Elsevier Health Sciences); 2015.
8. Colville TP, Bassert JM. Evolve resources for clinical anatomy and physiology for veterinary technicians. St. Louis: Elsevier; 2023.
9. Dyce KM, Sack WO, Wensing CJS. Textbook of Veterinary Anatomy. 5th ed. Philadelphia: W.B. Saunders; 2017.
10. Evans HE, de Lahunta A. Miller's Anatomy of the Dog. 5th ed. Philadelphia: Saunders; 2019.
11. Getty R. Sisson and Grossman's the anatomy of the domestic animals. Vol 2. Philadelphia: W.B. Saunders; 1975.
12. Heins D. Vertebrate anatomy and physiology for veterinary technician students. San Diego: Cognella; 2020.
13. Hinton P. Anatomy and physiology for veterinary technicians and nurses: a clinical approach. Hoboken: Wiley; 2019.
14. König HE, Liebich HG. Anatomy of domestic animals. Stuttgart: Schattauer; 2004.
15. McCracken TO, Kainer RA, Spurgeon TL. Spurgeon's color atlas of large animal anatomy: the essentials. Iowa: Blackwell Publishing; 2006.
16. Nickel R, Schummer A, Seiferle E, Frewein J, Wilkens H, Wille KH. The locomotor system of the domestic mammals. 2nd ed. Berlin: Verlag Paul Parey; 1986.
17. Nickel R, Schummer A, Seiferle E. Anatomy of the domestic birds. Berlin: Verlag Paul Parey; 1977.
18. Orsini JA, Grenager NS, de Lahunta A. Comparative Veterinary Anatomy: A Clinical Approach. 2021.
19. Popesko P. Atlas of topographical anatomy of the domestic animals. Bratislava: Priroda; 2011.
20. Rowen DF, Wilke WL, Fails AD. Anatomy and physiology of farm animals. 7th ed. Iowa: Wiley-Blackwell; 2009.
21. Sisson S, Grossman JD. The anatomy of the domestic animals. Philadelphia: W.B. Saunders; 1953.
22. Sturtz R, Asprea L. Anatomy and physiology for veterinary technicians and nurses: a clinical approach. Oxford: Wiley-Blackwell; 2012.
23. Tartaglia L, Waugh A. Veterinary physiology and applied anatomy: a textbook for veterinary nurses and technicians. Edinburgh: Elsevier; 2005
24. World Association of Veterinary Anatomists (WAVA). Nomina anatomica veterinaria. 6th ed. Hannover: WAVA; 2017.

25. https://en.wikibooks.org/wiki/Anatomy_and_Physiology_of_Animals
26. <https://cilthastaliklari.com/2023/05/08/derinin-yapisi-ve-gorevleri/>
27. <https://binicilikokulu.com/atlarda-ayak-anatomisi/>
28. [https://en.wikipedia.org/wiki/Horn_\(anatomy\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Horn_(anatomy))
29. Martel JL, Miao JH, Badri T, et al. Anatomy, Hair Follicle. [Updated 2024 Jun 22]. In: StatPearls [Internet]. Treasure Island (FL): StatPearls Publishing; 2025 Jan-. Available from: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK470321/>
30. https://en.wikipedia.org/wiki/Flight_feather
31. Matthew R. Lindberg MD, Laura W. Lamps MD, Introduction to Histology, Diagnostic Pathology: Normal Histology (Second Edition), Diagnostic Pathology, 2018, Pages 12-21, <https://doi.org/10.1016/B978-0-323-54803-8.50008-5>
32. https://www.researchgate.net/publication/23393576_Physiologic_Mastectomy_via_Flank_Laparotomy/citation/download
33. https://www.visualdictionaryonline.com/animal-kingdom/rodents-lagomorphs/rodent/skeleton-rat.php#google_vignette
34. <https://tr.pinterest.com/pin/28851253858786215/>
35. http://www.animal-balance.co.uk/the_science.html
36. Hildebrand M:- Analysis of Vertebrate Structure- Publisher: Wiley and Sons 1982, New York, Pages: 390-590. ISBN:9780471090588,
37. https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Anatomy_and_physiology_of_animals_Various_vertibrate_limbs.jpg#Summary
38. https://www.shutterstock.com/tr/image-vector/vector-set-monocyte-lymphocyte-eosinophil-neutrophil-1341264368?dd_referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F
39. <https://agsolutions.com.au/basic-ruminant-anatomy/>
40. <https://www.planbertesigunseninle.com/erkek-ureme-organlari>
41. <https://www.animalwised.com/dog-penis-anatomy-of-a-male-dog-4234.html>
42. <https://x.com/bioinforange/status/1394307184876531716>
43. https://sinirbilim.org/otonom-sinir-sistemi/#google_vignette
44. <https://canineconditioningcoach.com/canine-anatomy-terms/>